

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gminy król. stoł. miasta Lwowa o przyznanie poręki kraju dla 10 milionowej pożyczki komunalnej.

Wysoki Sejmie!

Na podstawie sprawozdania Wydziału krajowego z 10. lutego 1894 LW. 6521 (nr. 197 aleg. sten. spr. z r. 1894) i sprawozdania komisji gminnej z 14. lutego 1894 Ls. 1552 (nr. 227 aleg. sten. spr. z r. 1894), uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z 17. lutego 1894:

1. Projekt ustawy zezwalającej gminie król. stoł. miasta Lwowa na zaciągnięcie zwrotnej w 60 latach 4% pożyczki w kwocie 10 milionów złotych wal. austr. czyli 20 milionów koron na cele poszczególnione w Art. II. wspomnianego projektu ustawy, oraz

2 rezolucyę do c. k. Rządu, domagającą się obok uwolnienia procentów powyższej pożyczki od podatku dochodowego także nadania obligacyom tej pożyczki charakteru pupilarnego bezpieczeństwa.

Jak to Wydział krajowy w sprawozdaniu swem z czynności Dep. I. za rok 1894 zaznaczył, projekt powyższej ustawy nie został jeszcze sankcyonowany ani też nienadeszła dotąd odpowiedź c. k. Rządu na powołaną wyżej rezolucyę.

Na podstawie uchwały Rady miasta Lwowa z dnia 3. stycznia 1895 wniósł magistrat miasta Lwowa do Wydziału krajowego podanie z dnia 5. stycznia 1895 L. 857 z prośbą o wyjednanie u Wysokiego Sejmu poręki kraju dla zamierzonej 10 milionowej pożyczki, podług oświadczenia bowiem delegatom gminy ze strony władz kompetentnych, c. k. Rząd czyni zawisłem nadanie obligom powyższej pożyczki charakteru pupilarnego bezpieczeństwa, od użyczenia jej poręki ze strony kraju a to tem bardziej, że przywilej tego rodzaju z wyjątkiem gminy miasta Wiednia, żadnej innej gminie bez poręki kraju przyznany nie został.

Z tego powodu wydelegował Wydział krajowy rozp z 11. stycznia 1895 L. 1621 komisję rachunkową celem zbadania majątku gminy tak co do stanu czynnego jak i biernego z końcem roku 1894, oraz celem zbadania sposobu pokrycia zamierzonej pożyczki.

Na podstawie wyniku tej komisji, której sprawozdanie i szczegółowe wykazy przeglądnięte być mogą przez pp. posłów w Dep. I. Wydziału krajowego stan czynny przedstawia

wartość			13,970.772 złr.
stan bierny zaś			3,592,855 „
przezo nadwyżka stanu czynnego			10,377.917 złr.
do tego wartość inwentarza ruchomego wynosząca kwotę	120.292 złr.		
oraz zaległości czynne, które komisya rachunkowa i magistrat podaje podług zamknięcia rachunków za rok 1893, gdyż zamknięcie rachunków za rok 1894 może być dopiero z końcem marca 1895 wygotowane	463.659 złr.		
a po strąceniu zaległości biernych	124.695 „	338 964 „	459.256 „
czysty stan czynny wynosi przezo			10,837.173 złr.

Jeśli się zaś zważy, że w powyższym stanie czynnym wliczono jako wartość nadanego gminie miasta Lwowa ustawą z 18. grudnia 1881 nr. 48. dz. u. kr z roku 1883, w zamian za zniesione prawo propinacyi prawa poboru opłat konsumcyjnych od napojów w kwocie 7,156.440 złr. a wartość tę obliczono na podstawie przeciętnego dochodu tylko z trzech lat i to 1888, 1889 i 1890 i pomnożono dwudziestokrotnie, to obliczając dochód rzeczony na podstawie przecięcia z sześciu lat ostatnich, to jest od 1889 do 1894 włącznie, otrzyma się przeciętny dochód w kwocie

405.977 złr. $\times$ 20 = 8,119.540 „

wartość przezo tego prawa wynosi więcej o kwotę . . . . . 963.100 „

tak że czysty stan czynny majątku ściśle gminnego przedstawia wartość przeszło 11,800.000 złr. w. a.

Zauważa się przytem, że w powyższym stanie czynnym wliczono wartość dóbr ziemskich miasta tylko w kwocie 269.920 zł., jakkolwiek sam drzewostan 6.000 morgów lasów, licząc tylko po 100 zł. od morga przedstawiałby już wartość 600.000 zł.

Podatki stałe przypisane na rok 1894 w mieście Lwowie wynoszą podług wykazu c. k. głównego urzędu podatkowego we Lwowie z dnia 21. stycznia 1895 l. 728:

podatek gruntowy	6.138 zł. 59 ct.
„ domowo-czynszowy	771.044 „ 50 ¹ / ₂ „
„ 5% dochodowy	57.259 „ 59 ¹ / ₂ „
„ zarobkowy	133.633 „ 80 „
„ ogóln. dochodowy	643.901 „ 97 „
Razem	1,611.978 zł. 46 ct.

Dodatki gminne były nałożone:

W roku 1893:

- Na potrzeby ogólne gminne: po 3% od podatku gruntowego, domowo-czynszowego i zarobkowego, oraz 20 względnie 30% od podatku dochodowego.
- Na cele kwaterunkowe dopłata do podatku domowo-czynszowego podług stopy 4%.
- Na cele szkolne pokrywano wydatki z bieżących dochodów gminy.

W roku 1894:

- Na ogólne potrzeby gminy, jak w roku 1893.
- Na cele kwaterunkowe również jak w roku 1893, natomiast:

c) Na cele szkolne, po 3% od podatku gruntowego, domowo-czynszowego i zarobkowego, oraz 10% od podatku dochodowego.

Ponadto pobierała gmina na ogólne potrzeby gminne w r. 1893 i 1894 podatek czynszowo-gminny:

3%	od fasyonowanych czynszów do	300 zł.
4%	" " " " "	600 "
5%	" " " " "	3.000 " i
10%	" " " nad.	3.000 "

Podnieść tu należy jednakże chociaż jeden z poważniejszych wydatków gminy mianowicie na cele oświaty, które to wydatki preliminowano na rok 1892	292.480 zł.
" " 1893	332.784 "
" " 1894	345.268 "

Wydatki te wzrastają zatem znacznie z roku na rok.

Sposób pokrycia zamierzonej przez gminę miasta Lwowa 10 milionowej pożyczki przedstawiła była Rada miasta w prośbie swej z 31. stycznia 1894 l. 51.525/893, podanej dosłownie w powołanem na wstępie sprawozdaniu Wydziału krajowego z 10. lutego 1894 l. 6.521, jak następuje:

„Rata amortyzacyjna bez jakichkolwiek dodatków wynosiłaby rocznie 442.000 zł. Koszta administracji t. j. utrzymania sił urzędniczych, rachunkowych i kasowych dla tej pożyczki liczy Rada miejska 2.000—3.000 zł. rocznie, tak że rata bez dodatków na podatek i stempel wynosiłaby razem 445.000 zł.

Na ratę amortyzacyjną składają się w przybliżeniu:

I. Oszczędności w budżecie zwyczajnym

(wskutek nowych inwestycji a względnie konwersyi):

1. Dotychczasowe odsetki długów	133.265 zł.
2. Dotychczasowe raty na umorzenie kapitału	18.315 "
3. Dotychczasowy czynsz za najem koszar	36.353 "
4. Z wydatków na bruki i chodniki	60.000 "
5. Z wydatków na wodociągi i studnie	3.440 "
6. Subwencya dla opery lwowskiej	5.000 "
7. Czynsz najmu szkół	8.000 "
co czyni razem	264.484 "

II. Nowe dochody z powodu inwestycji.

1. Dochód z nowej rzeźni	25.000 zł.
2. " z koszar wybudować się mających	30.000 "
3. " z gazowni	60.000 "
4. " z kolei elektrycznej	35.000 "
5. " z podatku od biletów teatralnych (ewentualnie dla ubogich): 10% od dzisiejszego dochodu 160.000 zł.	16.000 "
6. Kupony od specjalnej rezerwy dla oprocentowania 200.000 zł. w obligacjach	8.000 "
a tedy razem	174.000 zł.

Oszczędności powyższe w kwocie 264.484 zł., a nowe dochody w kwocie 174.000 zł. czynią razem 438.484 zł.

Rata anuitetowa od 10 milionowej pożyczki wraz z kosztami wynosi kwotę 445.000 zł. Pozostaje tedy niepokryta reszta na wypadek uzyskania ulg podatkowych w kwocie 6.516 zł., a ewentualnie bez dochodu z kolei elektrycznej 41.516 zł. Natomiast zważyć wypada, że żaden dochód nie jest preliminowany od wody, pomimo że na wodociągi wstawiono 1,500.000 zł., reprezentujące na każdy wypadek roczny ciężar więcej aniżeli 65.000 zł.

We wszystkich gminach wodociągi posiadających, istnieją należitości gminne za użycie wody, a zapewne i u nas do tego przyjdzie, gdyby naturalny wzrost przychodów miejskich nie pokrył wykazanego powyżej niedoboru w oprocentowaniu i amortyzacji nowej pożyczki 10-cio milionowej.

Na przyrost naturalny, wskutek wzrostu miasta można stanowczo liczyć, jak to świadczy budżet na rok 1894, gdzie przyrost ten w porównaniu z rokiem 1893 wynosi okazałą cyfrę 55.000 zł.“

Poszczególne wyżej oszczędności budżetowe i nowe dochody z powodu inwestycji przyszłych, stwierdzone zostały przez naszą komisję gminną oczywiście tylko o tyle, o ile to z natury rzeczy było możliwem.

Zmiany skonstatowane przez powyższą komisję i magistrat miasta, odnoszą się tylko do pierwszej części, mianowicie do „oszczędności w budżecie zwyczajnym“, których suma ogólna z dniem 31. grudnia 1894 wykazaną została na kwotę.

„nowe dochody z inwestycji	174.000 „
razem przeto	440.711 złr.

Ponieważ jak to wyżej wykazała gmina, rata amortyzacyjna wynosić ma około

. . . . .	445.000 „
przeto okazuje się niedobór, licząc okrągło, około	4.500 złr.
a bez dochodu z kolei elektrycznej	35.000 „
niedobór wynosiłby około	39.500 złr.

do pokrycia w sposób przez gminę wyżej wykazany.

Komisya rachunkowa i magistrat podaje dalej, że do konwersyi przypadnie nie jak to w Art. II. poz. 16. uchwalonego przez Wysoki Sejm projektu ustawy o zezwoleniu gminie miasta Lwowa na zaciągnięcie 10-milionowej pożyczki, wymieniono, kwota 2,922.685 złr. ale kwota

. . . . .	3,464.755 „
zatem więcej o	542.070 złr.

W myśl jednakże powołanego wyżej a przez Wysoki Sejm uchwalonego projektu ustawy, zwłaszcza zaś w myśl Art. IV. tegoż projektu, wykazana wyżej nadwyżka długów gminy z końcem roku 1894 w kwocie 542.070 zł., nie może być pokrytą z 10 milionowej pożyczki a w każdym razie nie w całości, jeśli pod „inwestycyą“ w znaczeniu Art. II. poz. 18. wspomnianego projektu ustawy, można rozumieć także „konwersyę“ długów.

Natomiast podaje Magistrat w odnośnym dla naszej komisji rachunkowej sporządzonym planie pokrycia 10 milionowej pożyczki, że koszt przyszej budowy teatru zmniejszą się o kwotę 400.000 zł. jako spodziewaną subwencją krajową. Gdy zaś w Art. II. poz. 10. odnośnego projektu ustawy wstawiono pełny koszt budowy teatru w kwocie 700.000 zł., przeto po ewentualnem uzyskaniu subwencji krajowej na cel rzeczony, musiałaby cała ta subwencya użytą być na spłatę powyższej nadwyżki długów gminy, brakująca zaś reszta mogłaby być pokrytą ewentualnie z poz. 18. tegoż Art. II. ustawy.

Wracając do planu pokrycia 10 milionowej pożyczki, Wydział krajowy zaznacza, że obok przewidywanego przez gminę niedoboru, zwiększyć on się może jeszcze z następujących powodów:

1. Wątpliwem jest, czyli gmina miasta Lwowa uzyska prawo poboru 10% podatku od biletów teatralnych, skoro już dwa tego rodzaju przez Wysoki Sejm uchwalone projekty ustaw dla gminy miasta Krakowa i Przemyśla sankcyi nie otrzymały. Natomiast spodziewać by się raczej należało zezwolenia na opłaty policyjne od przedstawień teatralnych i tylko na rzecz funduszu ubogich.

(Nadane miastu ustawą z 17. listopada 1884 Nr. 57. Dz. u. kr. prawo poboru opłat policyjnych nie odnosi się do przedstawień teatralnych).

2. W myśl Art III. projektu ustawy o zezwoleniu gminie na zaciągnięcie 10 milionowej pożyczki, może ona być tylko stopniowo realizowaną, w miarę możności przystąpienia do dalszej inwestycyi. Nie każda zaś inwestycya przyniesie taki nowy dochód roczny względnie taką oszczędność w dotychczasowych wydatkach rocznych, iżby dochód z tej inwestycyi mógł wystarczyć na pokrycie rat anuitetowych pożyczki na tę inwestycyę zaciągniętej, względnie spodziewana oszczędność mogła na ten sam cel wystarczyć. Nie jest zatem wykluczoną możebność, iż mogą przyjść pojedyncze lata, w których niedobór budżetowy będzie większy, aniżeli gmina to przypuszcza.

3. Wreszcie dochody z przyszłych inwestycyi, względnie oszczędności w dotychczasowych wydatkach, mogą albo też i muszą z czasem się zmniejszyć, albowiem inwestycye same wymagać będą coraz to większych kosztów konserwacyi.

Mimo wszakże tych uwag poręka kraju dla 10 milionowej pożyczki, jako znajdująca zupełne pokrycie w tak znacznym majątku gminy, nie będzie narażoną na stratę; nadto nie wątpi Wydział krajowy, że Reprezentacya miasta Lwowa o ileby spodziewane źródła jej dochodów zawiodły i z tego powodu okazał się niedobór budżetowy w którymkolwiek roku, obmyśli stosowne środki pokrycia tak, żeby zarówno terminowa spłata rat kapitału stopniowo zaciągających się mających pojedynczych pożyczek z ich oprocentowaniem, jak i bieżące potrzeby gminy w swoim czasie zaspokojone zostały.

Przyjdzie to Reprezentacyi miasta tem łatwiej, że w obec wysokości podatków w mieście opłacanych a wynoszących kwotę 1,611.978 zł. która jak to przypuszczać można, raczej wzrastać a nie zmniejszać się będzie, wystarczy nałożenie około 28% dodatku, aby pokryć całą ratę anuitetową w kwocie 445.000 zł. w. a.

Wydział krajowy popiera też w zupełności prośbę Reprezentacyi miasta Lwowa o udzielenie gwarancyi kraju dla projektowanej 10 milionowej pożyczki komunalnej, idzie bowiem o ułatwienie uzyskania w ten sposób przywileju popularnego bezpieczeństwa dla emitować się mających obligów, czem podniesione zostanie znaczenie tych oblidów, oraz zwiększoną zostanie ich wartość już przy samej emisji.

Dla usunięcia jednakże jakiegokolwiek obawy co do odpowiedzialności kraju za należyłą spłatę kapitału i należyte oprocentowanie 10 milionowej pożyczki, proponuje Wydział krajowy w odnośnym projekcie ustawy brakujące w statucie miasta postanowienie, jakie znajduje się w noweli do §. 70. ustawy gminnej z r. 1866 (ustawa z 17. czerwca 1874 Nr. 52 Dz. u. kr.), dalej w §. 76 ustawy gminnej dla 30 miast z 13. marca 1889 Nr. 24 Dz. u. kr. i w noweli do §. 22 ustawy o Repr. pow., (ustawa z 17. czerwca 1874 Nr. 52. Dz. u. kr.) — tej treści iż gdyby Rada miejska do budżetu swego niewstawiła którejkolwiek raty kapitału z odsetkami na amortyzacyę 10 milionowej przez kraj poręczonej pożyczki, względnie którejkolwiek części tej pożyczki, albo też mimo wstawienia rat anuitetowych tej pożyczki do budżetu miasta, nie obmyśliła stosownych środków na pokrycie okazującego się niedoboru budżetowego, ma Wydział krajowy prawo i obowiązek albo wstawić odpowiednie raty amortyzacyjne w budżet miasta i nałożyć na ich pokrycie stosowne dodatki gminne do podatków stałych albo tylko nałożyć rzeczzone dodatki celem pokrycia niedoboru budżetowego.

Dla uregulowania zaś i zapewnienia pod tym względem Wydziałowi krajowemu sku-

tecznej a niespóźnionej kontroli, proponuje Wydział krajowy, ażeby w projekcie dotyczącej ustawy gwarancyjnej zamieścić również postanowienie, podług którego gmina miasta Lwowa byłaby obowiązana, coroczny przez Radę miejską na miesiąc przed rozpoczęciem roku administracyjnego uchwalony budżet miasta (§. 80 statutu miasta z 14. października 1870 Nr. 79, Dz. u. kr.), już w pierwszej połowie grudnia przed rokiem przedmiotowym; przyjęte zaś przez Radę miejską coroczne rachunki najpóźniej w ośm miesięcy po upływie roku przedmiotowego, przedkładać Wydziałowi krajowemu dla wykonywania kontroli zarówno z tytułu poręki kraju dla 10 milionowej pożyczki gminy, jak i z §. 102 powołanego wyżej statutu.

Powyższe postanowienia mogą tylko wzmocnić zaufanie przyszłych wierzycieli gminy do niej samej i do jej obligów.

Wydział krajowy przeto wnosi:

*/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony */. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 26. stycznia 1895.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Dr. ***Józef Wereszczyński***, w. r.

Członek Wydz. krajow.

U s t a w a

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o poręce kraju dla pożyczki gminy król. stoł. miasta Lwowa do wysokości 10,000.000 zł. w. a. czyli 20,000.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

Art. I.

Kraj Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem poręcza za pożyczkę, którą gmina król. stoł. miasta Lwowa zaciągnąć zamierza emisją czteroprocentowych w 60 latach spłacalnych obligacyi komunalnych do wysokości 10,000.000 złotych wal. austr. — czyli 20,000.000 koron na asanację miasta, inwestycje i na konwersję dotychczasowych długów.

Art. II.

Gdyby Rada król. stoł. miasta Lwowa do budżetu swego nie wstawiła którejkolwiek raty kapitału z odsetkami na umorzenie wymienionej w Art. I. tej ustawy pożyczki w kwocie 10,000.000 zł. wal. austr. czyli 20,000.000 koron, względnie którejkolwiek części tej pożyczki, albo też mimo wstawienia rat anuitetowych tej pożyczki lub jej części, nie obmyśliła stosownych środków na pokrycie okazującego się niedoboru budżetowego, ma Wydział krajowy prawo i obowiązek albo wstawić odpowiednie raty amortyzacyjne w budżet miasta i nałożyć na ich pokrycie stosowne dodatki gminne do podatków stałych z dodatkami zwyczajnymi i nadzwyczajnymi, albo tylko nałożyć rzeczzone dodatki celem pokrycia okazującego się niedoboru budżetowego.

W tym celu obowiązana jest gmina król. stoł. miasta Lwowa coroczny przez Radę miejską na miesiąc przed rozpoczęciem roku administracyjnego uchwalony budżet miasta (§. 80. statutu miasta Lwowa z d. 14.

października 1870 r. Nr. 79 dz. u. kr.), już w pierwszej połowie grudnia przed rokiem przedmiotowym, przyjęte zaś przez Radę miejską coroczne rachunki najpóźniej w ośm miesięcy po upływie roku przedmiotowego, przedkładać Wydziałowi krajowemu dla wykonywania kontroli.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
